

Dagverslagen leerlingen:

Emma & Mees: dag 1 - zaterdag 17 maart 2018

's Morgens om 8:30 verzamelden we bij het restaurant voor het ontbijt, vervolgens vertrokken we met de bus richting Busura, om daar de Nursery School te bezoeken. Onderweg kwamen we langs een veemarkt, daar stapten we uit om een kijkje te nemen, en met de mensen daar in gesprek te gaan. We reden verder richting Busura, toen we aankwamen bij de Nursery school werden we met open armen ontvangen door een enthousiaste groep kinderen. Op de Nursery School kregen we een rondleiding van de juffen en de directeur. Er werd voor ons gezongen en gedanst, het bezoek aan de school heeft een grote indruk op ons achtergelaten.

Na de Nursery School gingen we naar de visafslag in Tanji, hier vertelde onze gids Emanuel ons hoe de vis gedroogd, bewaard en verkocht wordt. De rest van de dag hebben we doorgebracht in het hotel, 's avonds gingen we uit eten in Kololi.

Emma: *Wat mij het meest verbaasd heeft tijdens deze reis is de manier waarop de mensen uit Gambia en Senegal tegen ons opkijken. Ik ben het helemaal eens met de directeur van de Nursery School 'We are all of different colour, but we are all the same'.*

Mees: *In Senegal zijn de mensen dankbaar voor wat ze hebben en ze zijn gelukkig, ondanks dat ze hard moeten werken voor hun bestaan.*

Chris & Yvette: dag 2 - zondag 18 maart 2018

In Serekunda(400.000 inwoners) bezochten we een enorme dagelijkse markt, waar onze reisleader Emanuel ons doorheen loodste. Er waren heel veel mensen die ons dingen aanboden en we hebben erg veel aparte dingen gezien en geroken.

Reisleader Emanuel vertelde ons een mooi verhaal over 'colored nuts', gekleurde noten. Deze worden geschonken door een man aan de familie van de vrouw waarmee hij wil trouwen. Ook is het een teken van vruchtbaarheid. We hebben hier ook een slagerij bezocht.

Vervolgens zijn we weer in de bus gestapt en reden we verder naar Lamin's Lodge.

Onderweg naar Lamin's Lodge stopten we nog een keer. Emanuel liet ons een termietenhoop zien en vertelde dat mensen aan een termietenhoop kunnen zien dat het grondwaterpeil goed is. Ook vertelde hij dat wanneer je een brandwond hebt, je een stukje van de termietenhoop kunt afbreken zodat de termieten naar boven komen en je bijten. Deze geven dan antistoffen af die de brandwond laat genezen en een litteken voorkomt. Daarna liet hij ons een cashewnotenboom zien. Deze noten waren rood en geel en werden 3x per jaar geoogst. Alle bestanddelen ervan werden gebruikt. Zo werden de noot en het sap gebruikt ter consumptie, van de schil wordt kerosine voor vliegtuigbrandstof gemaakt.

Enmaal aangekomen bij Lamin's Lodge, verdeelden we ons in twee groepen en gingen we in bootjes het water op, tussen de mangrovebossen. Captain Marcus vertelde ons welke 'wildlife animals' hier leefden.

Zeeotters, kikkervisjes, aapjes, varanen en heel veel soorten vissen. Na dit toffe boottochtje hebben we hier tussen de mangrovebossen in een boomhut lekker gegeten. Na het eten hebben we helaas afscheid moeten nemen van onze topgids Emanuel en zijn we weer op de bus gestapt naar Senegal. Nadat we de douane passeerden en we in Senegal waren, ontmoetten we een aantal mensen van het SOTOS-project. Onderweg naar ons hotel in Senegal zijn we 2x gestopt. De eerste keer was bij een coöperatie die mango's verwerken voor de export naar Europa, Dubai en Marokko.

Alleen in de periode mei tot en met augustus is het bedrijf in werking omdat dan de mango's rijp zijn. En het ander bedrijfje deed 'Rocket stoves' maken. Deze kooktoestellen verbruiken minder hout, produceren minder rook en werken sneller dan regulier koken op open vuurtjes.

Chris: *Wat was het onwijs mooi om omringd te worden door zo'n warme, mooie en vooral pure mensen.*

Yvette: *Ik heb erg veel geleerd van deze uitwisseling. Het was leuk om hier dingen te zien en te ruiken die ik nooit eerder heb gezien/geroken.*

Milou & Bob: dag 3 - maandag 19 maart 2018

Vandaag was onze eerste dag in Sindian Na het ontbijt vertrokken we naar de Sotos scholen CFP en CEM te Sindian. Onderweg zijn we nog gestopt bij de Prefet ter kennismaking. Hij heeft de leiding over het departement van Bignona en is o.a. verantwoordelijk voor de veiligheid. Daarna kennismaking met leerlingen en directie van het Collège d'Éducation Moyen (CEM)

Doormiddel van een dans werd onze duopartner voor 3 dagen gevonden en even kort kennis gemaakt. Het was in het begin erg lastig omdat we elkaar niet goed begrepen door taalproblemen. Er werden groepjes gemaakt en we hebben nog verder kennis gemaakt. Na ongeveer een uur zijn we met iedereen naar de praktijkschool CFP (Centre de Formation Professionnelle) gegaan. Daar hebben we een rondleiding gekregen door de praktijklokalen.

Nadat we terugkwamen van de praktijkschool zijn we begonnen aan ons project. Het project houdt in dat we allemaal de 10 vragen in het Engels, die we vooraf gemailld hadden, bespreken. We zijn onder leiding van Claudia begonnen alle categorieën te vertalen en de daar bijhorende vragen bij te zetten, dit begon heel moeizaam door de taalbarrière maar later ging alles een stuk soepeler.

Rond 3 uur zijn we gaan afronden en gaan lunchen op het CFP in het restaurant van de afdeling Consumptieve Techniek. Na de lunch met de bus terug richting ons hotel te Bignona. Onderweg zijn we gestopt bij een christelijk kerkhof. Je zag veel dichtgemaakte graven zonder grafsteen. Er waren maar een paar graven die een steen hadden; de overige families konden dit helaas niet betalen.

Milou: Deze reis was een van de bijzonderste dingen die ik ooit heb meegemaakt en waarschijnlijk zal meemaken.

Bob: Ik stond versteld van de openheid en vriendelijkheid van de mensen in dit land en de mensen in onze groep

Thijs & Michelle: dag 4 - dinsdag 20 maart 2018

In Sindian hebben we nog een andere school bezocht voor teruggekeerde vluchtelingen uit Gambia.

Hier kregen we de kans een les bij te wonen. Op deze school worden de leerlingen voorbereid op de universiteit, ook waren sommige gebouwen gebouwd van plastic flessen, dat ging als volgt. De flessen werden gevuld met afval dat door de leerlingen werd gevonden in het dorp. Daarna werden deze flessen in een hout geraamte op elkaar gestapeld en zo kreeg je uiteindelijk een muur. Vervolgens zijn we naar het CEM gegaan om de uitwisseling te vervolgen.

Toen we op school aankwamen kregen we een kort lesje over Senegalese naamgeving.

In Afrika zijn de namen namelijk heel betekenisvol je kunt eruit afleiden tot welke etnische groep de persoon behoort en welke sociale functie de familie heeft.

Daarna zijn we naar de huizen van onze partners gegaan waar we de familie hebben ontmoet.

De familieleden zijn erg hecht met elkaar en ze zijn erg zorgzaam. Daarna gingen we lunchen bij het CFP. Na de lunch mochten we verder werken aan de vragen van gisteren. Dit ging soms erg moeizaam omdat niet iedereen even goed Engels sprak.

Onderweg naar Bignona zijn we nog langs een herbebossingsproject gegaan. Daar zijn bomen geplant om de effecten van houtkap voor brandhout tegen te gaan. Dit project was echter fout gelopen door te laat planten en een te vroeg opgehouden regenseizoen 2017. Ze willen het herbebossen opnieuw gaan proberen in 2018, waarvoor de Sotos delegatie vandaag overlegt met het departement te Bignona.

Thijs: *Ik denk dat de mensen in Senegal veel van ons kunnen leren, maar wij kunnen ook verschrikkelijk veel leren van Senegal.*

Michelle: *ik ben dankbaar dat ik dit heb mogen ervaren en deze uitwisseling is voor mij zeker een oogopener geweest.*

Sylke & Suzanne: dag 5 - woensdag 21 maart 2018

Vandaag zijn we weer naar het CEM gegaan, hier werden we hartelijk ontvangen met een ceremonie waarin beide groepen hun volkslied zongen tijdens het hijsen van de Senegalese vlag, dit vonden wij allemaal erg indrukwekkend. Vervolgens zongen de Senegalese leerlingen een lied waarin ze ons nogmaals verwelkomden. Toen gingen we samen met de leerlingen verder werken aan de vragen die we voor elkaar hadden bedacht en bereidden we ons samen voor op de presentaties die we later op de dag zouden geven. Toen we klaar waren en opgeruimd hadden gingen we lunchen. De lunch bevatte erwten in een heerlijk pittige saus met groentes en gebakken aardappels. Na dit te hebben afgerond gingen we terug naar het CEM om de presentaties te geven. De presentaties begeleidde Claudia door een categorie op te noemen (zoals social media) waarbij elk groepje een vraag moest stellen dat met de gegeven categorie te maken had en deze vanuit de Senegalese- en Nederlandse leerlingen te beantwoorden. Hiervan hebben we allemaal veel geleerd over elkaar. Na dit te hebben beëindigd maakten we foto's deelden we contactgegevens en namen we afscheid.

Na een hoop knuffels, foto's en gezwaai konden we vertrekken na het hotel. Hier hadden we s'avonds een afscheidsdiner met een paar leden van het Conseil Départemental de Bignona (leiding van het Departement Bignona) en hebben een paar leerlingen vertelt over hun ervaringen in Senegal in het Engels en bedankten verschillende mensen voor het bezoek en de hulp van SOTOS. Namens SOTOS hield Hans een korte evaluatie van het bezoek.

Sylke: *Door deze reis realiseer ik meer dan ooit hoe belangrijk onderwijs en zeker toekomst is, en dat je altijd je dromen moet najagen.*

Suzanne: *Dat de mensen in Senegal met hun creativiteit toch iets efficiënts kunnen creëren met beperkte middelen is mij het meeste bijgebleven.*

Sophie & Maddy dag 6 - donderdag 22 maart 2018

Om 09:45 vertrokken we naar het landbouwlyceum in Bignona. Een grote school voor 16-18-jarigen die o.a. opgeleid worden tot succesvolle, agrarische ondernemers. Hier is het verplicht om een vak te volgen waar men leert om een ondernemersplan te maken hoe ze het beste een agrarische ondernemer kunnen worden. De directeur gaf ons een rondleiding door twee gebouwen en de akkers. Op deze akkers krijgen afgestudeerden, die zelf geen landbouwgrond hebben, een gedeelte toegewezen.

Op vrijkomende grond mochten vrouwen die in de buurt woonden hun gewassen verbouwen. Daarna namen we een kijkje bij een machine die van meel couscous weet te maken. Vervolgens bezochten we een kleine winkel op de campus die zelfgekweekte en bewerkte producten verkocht.

We liepen naar een put, waar we uitleg kregen over de toepassing van koeienmest op de campus. De school vangt het methaangas, door vergisting van die mest op en gebruikt deze voor onder andere elektriciteit en kooktoestellen. Na het interessante verhaal over het methaangas gingen we naar het informaticalokaal. De voorzieningen in dit lokaal, zoals laptops, zagen er erg goed uit. Het is mooi om te zien dat deze studenten gebruik kunnen maken van zulke goede computers.

Binnenkort, op 13 en 14 april, geeft het landbouwlyceum een cursus voor afgestudeerden waar zij advies krijgen van ondernemers die ook aan het lyceum hebben gestudeerd maar al bekend zijn met het ondernemerschap in Bignona en omstreken. Na het bezoek aan het landbouwlyceum gingen we naar een oud-studente van het lyceum. Ze heeft haar eigen onderneming waar ze allerlei fruit, met name mango's, bewerkt en conserveert.

Ook in deze onderneming kregen we een rondleiding met interessante uitleg over hoe de onderneming in z'n werk ging.

Dit bezoek werd vervolgd door een bezoek aan een grotere mango-onderneming.

We werden hartelijk ontvangen door de bazin. Deze onderneming maakt optimaal gebruik van zonne-energie, ze vangen zonne-energie op en drogen hier granen en mango's mee.

Potin was erg gul en trakteerde iedereen op 100% natuurlijke mangozeep van deze onderneming.

Om 12:30 gingen we terug naar het hotel om te lunchen en de koffer klaar te maken voor het vertrek terug naar Gambia.

Rond drie uur vertrokken we naar Gambia, gelukkig konden Potin, Bacary en twee mannen van het Conseil ons nog vergezellen tot de grens. Hier moesten we uiteindelijk toch afscheid nemen wat enkelen zichtbaar zwaar viel.

Sophie: De Westerse samenleving kan heel veel leren van de samenleving in Senegal, bijvoorbeeld hoe mensen met elkaar omgaan en wat voor positie de familie inneemt in het dagelijks leven

Maddy: Dit is de meest unieke reis die ik ooit in mijn leven zal maken.

